

Nýggjar **virðislønir** til føroyska filmslist

Virðislønirnar skulu latast á hvørjum ári á filmsdegnum, sum er 11. desember, og verður hildin í Norðurlandahúsinum

Leo Poulsen

Karmarnir hjá føroyskari filmslist betrast alsamt.

Fyri nøkrum árum síðani setti Tórshavnar kommuna á stovn filmsverkstaðið, Klippfisk, og tað hevur brotið sló og skapt áhuga fyri føroyskari filmslist.

Klippfisk hevur javnan hildið skeið innan ymsu tættirnar innan filmsgerð, tað verið seg skrivnan av leikriti, upptøku, ljóð, ljós, klipping og annars tað, ið krevst, fyri at framleiða ein film.

Hetta økti áhugan fyri filmsgerð munandi, serliga millum heilt ung, og tað hevur verið í einari ásannan

av hesum, at Norðurlandahúsið í fjør gjørdi av at seta á stovn ein filmsgrunn, at stuðla undir føroyska filmslist.

Gjørt var av at seta 200.000 krónur av um árið í nøkur ár at stuðla verkætlanum eftir ávísnum treytum, og í ár er so enn eitt stig tikið á leiðini.

Norðurlandahúsið hevur gjørt av at lata eina árliga afturvendandi virðisløn á 25.000 krónur til føroyska filmsframleiðslu, sum verður latin á filmsdegnum 11. desember til ein film, sum ein nevnd velur út, boðaði Niels Halm frá á tíðindafundi í gjár.

Føroyskt tilfar

Formaður í hesari nevndini er Birgir Kruse.

- Virðislønin verður latin eftir ávísnum kriterium. Fyri tað fyrsta er tað søgan sjálv, síðani hvørji søgusnildi eru nýtt, og tað triðja er handverkið sjálvt, sigur Birgi Kruse.

Virðislønin verður latin millum teir filmar, sum verða við á filmsdegnum í Norðurlandahúsinum 11. desember.

- Treytirnar til film, ið skal verða við á filmsdegnum eru, at filmurin skal ikki verða eldri enn tvey ár, hann skal ikki vera longri enn 50 minuttir. Talan kann

verða um spælifilm ella dokumentarfilm, og so skal hann sjálvandi vera føroyskur, sigur Birgir Kruse.

Men hvat er so føroyskt í hesum sambandi.

- Akkurát hvat er føroyskt í hesum sambandi hava vit ikki lagt okkum fóst á. Vit kunnu hugsa okkum ein føroying, sum situr úti í verðini og ger ein film um okkurt, sum kanska ikki beinleiðis er føroyskt, men gjørt av einum føroyingi, so eigur tað avgjørt at verða við til eina slíka sýning, sigur Birgir Kruse.

Virðislønin Geytin

Sjálv virðislønin hevur

fingið heitið Geytin, og tað hevur formaðurin í dómsnevndini eina frágreiðing um.

- Herálvur Geyti starvaðist á einum kampingplássi í Danmark um sumrarnar, men um vetrarnar var hann í Føroyum, og tá plagdi hann at ferðast runt í oyggjunum og vísa 16 mm. film, sigur Birgir Kruse.

Øll yvir 50 ár, sum búðu á bygd, vistu, hvør Geytin var.

- Hann ferðaðist runt við einum filmsvísara, sum larmaði illa og ikki hevði nakað ljóð at byrja við. Talan var eisini um svart/hvítar filmar, eitt nú svenska filmin, Färöernes Ö,

sum varð tikin upp í Skúgv í 1929. Seinni fingið filmarnir bæði ljóð og lit, sigur Birgir Kruse.

Sjálvur hevur hann sæð The Scarlet Pimpernel í dansistovuni á Eiði í 1971.

- Kring Føroyar er hann eitt kent navn fyri tey, ið eru oman fyri 50, og umframt at vísa film, hevur hann eisini tikið nógvan film upp, millum annað í hoyna. So tá virðislønin hevur fingið heitið Geytin, so er tað til minnis og heiðurs fyri Herálv Geyta, sigur Birgir Kruse, formaður í dómsnevndini.

Klippfisk stóran **týdning**

Tórshavnar kommuna hevur havt góðar royndir við Klippfisk, og tí kom tað heldur ikki óvart á, at mentamálanevndin hjá kommununi samtykti, at lata eina Áskoðaravirðisløn til filmsdagin

Leo Poulsen

Tað ljóðar kanska eitt sindur undarligt, tá tosað verður um eina áskoðaravirðisløn. Skal nú tann áskoðarin, sum fylgir best við filmssýningini fáa virðisløn?

- Nei, soleiðis hongur tað ikki saman. Tað, sum hendi, var, at vit fingi eina áheitan um at lata eina áskoðaravirðisløn fyri føroyskan film, sum skal latast einaferð um árið, tann 11. desember, sigur Jógvan Arge, formaður í Mentamálanevndini hjá Tórshavnar kommunu.

Tað verða áskoðararnir til filmsdagin, sum fara at atkvøða um, hvønn film

teir halda vera best og vera virðislønina verða.

- Tað halda vit er eitt gott hugskot, og tað er eisini ein liður í okkara politikki at stuðla upp undir føroyska filmsgerð, sigur Jógvan Arge.

Størsta átakið í so máta er filmsverkstaðið, Klippfisk.

- Vit meta tað sum eitt væleydnað átak. Tað hevur gingið sera væl, og nógv liv er komið í føroyska filmsgerð við smáum pengum. Tað er serliga Tórshavnar kommunu og Norðurlandahúsið, sum hava stuðla føroyskari filmsvinnu, og tað hevur sum nevnt gingið sera væl, sigur Jógvan Arge.

Nakað sæst aftur

Men eitt er at stuðla, kann nakað serligt koma burtur úr føroyskari filmslist.

- Tað er sjálvandi eitt sindur ilt at siga, men vit vita jú tað, at innan aðra list hava føroyingar fingið stóra útbreiðslu, bæði innan skrivandi list, málandi list og ikki minst sum tónleikarar, umframt aðra list. So fær filmslist atstøður til at mennast, ivist eg ikki í, at føroyingar eisini fara at gera vart við seg innan filmslist, sigur Jógvan Arge.

Nú eru umstøðurnar hjá føroyskari filmslist munandi batnaðar seinastu árin, men spurningurin er, at hetta

kann føra til eina blómandi føroyska filmslist innan ikki so ógvuliga drúgvu tíð.

- Eg rokni við, at tað fer nakað at gróðursetast av teimum royndunum, ið hava verið gjørdar seinastu árin, og eisini av, at fólk fara uttanlands og læra innan fyri hesa listina. So jú, eg vænti, at tað fer nakað at siggjast eftir, sigur Jógvan Arge, formaður í Mentanarnevndini hjá Tórshavnar kommunu.

Mentanarnevndin hjá Tórshavnar kommunu samtykti í fyrrakvöldið, at lata eina árliga áskoðaravirðisløn á 15.000 krónur

Mynd: Álvur Haraldsen

